

Folketingets Beskæftigelsesudvalg
Christiansborg

22. april 2024

Svar på Beskæftigelsesudvalgets spørgsmål nr. 250 (Alm. del) af 25. marts 2024 stillet efter ønske fra Victoria Velasquez (EL)

Spørgsmål

Vil ministeren redegøre for de provenumæssige konsekvenser af at stoppe stigningstakten i alderen for de tidlige tilbagetrækningsordninger hhv. efterløn, seniorpension og tidlig pension på hhv. 2024- og 2025-niveauet? Provenuet bedes opgjort i umiddelbar virkning, efter tilbageløb og efter tilbageløb og adfærd. Provenuet bedes videre opgjort for de enkelte år i perioden 2024-2030, i varig virkning og opgjort på de forskellige ordninger. Der bedes anvendt 2024-niveau og 2024-priser. Ministeren bedes endvidere opføre, hvor mange mennesker, der vil blive berørt af tiltaget og fordelingsvirkningerne opgjort som virkningen på disponibel indkomst i kroner og øre og i procent af disponibel indkomst opdelt for 10 indkomstdeciler.

Svar

Man kan tidligst overgå til tidlig pension og efterløn tre år før ens folkepensionsalder, mens man tidligst kan overgå til seniorpension seks år før ens folkepensionsalder. Den tidligste alder for overgang til efterløn og tidlig pension er således 64 år i både 2024 og 2025. For seniorpension er den 62 år i begge år.

Som følge af, at folkepensionsalderen stiger til 68 år i 2030, vil den tidligste alder for overgang til efterløn og tidlig pension stige til 65 år i 2027. Da folkepensionsalderen endvidere stiger til 69 år i 2035, vil den tidligste alder for overgang til efterløn og tidlig pension stige til 66 år i 2032, mens den tidligste alder for overgang til seniorpension vil stige til 63 år i 2029.

En fastholdelse af alderen for efterløn og tidlig pension på 64 år vil således medføre en lempelse på ét år fra 2027 til 2032, hvorefter lempelsen vil vokse. Perioden man kan modtage hhv. efterløn og tidlig pension vil med tiltaget således være op til hhv. fire år fra 2027 og fem år fra 2032. En fastholdelse af seniorpensionsalderen på 62 år indebærer en lempelse på ét år i 2029 og 2030, hvor seniorpensionsalderen ellers ville være 63 år som følge af forhøjelse af folkepensionsalderen. Seniorpensionsperioden vil således være op til syv år fra 2029. Betydningen for aldrene for de førtidige tilbagetrækningsordninger fremgår for udvalgte årgange i bilagstabel 1 sidst i svaret.

Det bemærkes, at en fastholdelse af aldersgrænserne for de førtidige tilbagetrækningsordninger vil indebære, at perioden, en person kan være på disse ordninger, gradvist stiger i takt med levetidsudviklingen. En person, der fødes i 2024, vil med den nuværende forventede levetidsudvikling have en folkepensionsalder på 77 år, og vil således kunne have mulighed for op til 15 år på seniorpension eller 13 år på efterløn eller tidlig pension.

Givet en række beregningsforudsætninger, *jf. nedenfor*, vurderes en fastholdelse af aldersgrænserne for de førtidige tilbagetrækningsordninger at øge antallet af personer på disse ordninger med ca. 16.400 helårspersoner i 2030 og mere end 140.000 i 2100, *jf. tabel 1*. Det øgede antal personer på de førtidige tilbagetrækningsordninger skønnes med betydelig usikkerhed at medføre et fald i den strukturelle beskæftigelse på 11.100 fuldtidspersoner i 2030 stigende til ca. 77.000 fuldtidspersoner i 2100. Beskæftigelsesvirkningen stammer hovedsageligt fra efterløn og tidlig pension, hvilket skal ses i lyset af, at personer, der overgår til tidlig pension eller efterløn, i overvejende grad overgår fra beskæftigelse.

Tabel 1

Virkning på aktivitet på ordningerne, beskæftigelse og strukturel saldo ved at fastholde aldrene for tidlig pension, efterløn og seniorpension

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2050	2100
<i>-- 1.000 helårspersoner --</i>									
Samlet meraktivitet	0	0	0	3,0	8,4	12,7	16,4	50,8	140,9
- heraf tidlig pension	0	0	0	1,0	3,9	7,1	9,2	30,5	88,7
- heraf efterløn ¹	0	0	0	2,0	4,5	5,1	5,4	6,3	10,3
- heraf seniorpension	0	0	0	0,0	0,0	0,5	1,7	14,0	41,8
<i>-- 1.000 fuldtidspersoner --</i>									
Samlet beskæftigelsesvirkning	0	0	0	-2,1	-5,9	-8,9	-11,1	-29,6	-76,9
- heraf tidlig pension	0	0	0	-0,8	-2,9	-5,0	-6,4	-22,4	-63,7
- heraf efterløn ¹	0	0	0	-1,3	-3,1	-3,8	-4,4	-5,3	-7,1
- heraf seniorpension	0	0	0	0,0	0,0	-0,1	-0,3	-2,0	-6,2
<i>-- mia. kr. 2024-niveau --</i>									
Samlet virkning på strukturel primær saldo	0	0	0	-1,1	-2,4	-3,8	-4,8	-14,3	-28,2
- heraf tidlig pension	0	0	0	-0,3	-1,2	-2,2	-2,8	-10,4	-23,2
- heraf efterløn ¹	0	0	0	-0,8	-1,2	-1,5	-1,8	-2,7	-2,2
- heraf seniorpension	0	0	0	0,0	0,0	0,0	-0,1	-1,1	-2,9

Anm.: Aktivitetsvirkningen angiver den samlede virkning på aktiviteten i hver ordning i tilfælde af fastholdelse af aldrene i alle ordninger. Den strukturelle primære offentlige saldo svarer til den strukturelle saldo ekskl. strukturelle nettorenteindtægter. For beskæftigelse og strukturel primær saldo er skønnene beregningsteknisk foretaget ved først at fastholde alderen for tidlig pension, dernæst efterløn og til sidst seniorpension. ¹- heraf tidlig pension' angiver effekten af alene at fastholde alderen for tidlig pension. ²- heraf efterløn' angiver effekten af at fastholde efterlønsalderen givet, at alderen for tidlig pension er fastholdt. ³- heraf seniorpension' angiver effekten af at fastholde seniorpensionsalderen givet, at aldrene for tidlig pension og efterløn er fastholdt. Grundet

afrunding summer bidragene fra tidlig pension, efterløn og seniorpension ikke nødvendigvis til den samlede effekt.

1) Der er ikke taget højde for afledte virkninger på antallet af medlemmer af efterlønsordningen.

Kilde: *2030-planforløb: Grundlag for udgiftslofter 2027* og egne beregninger.

Tiltagets virkning afspejler grundlæggende en adfærdsvirkning, idet der uden ændret tilbagetrækning ikke er nogen virkning på de offentlige finanser, og der er således ingen umiddelbar virkning på de offentlige finanser. Den lavere beskæftigelse medfører færre skatteindtægter, mens den højere aktivitet på tidlig pension og efterløn medfører øgede offentlige udgifter. Som følge heraf skønnes den strukturelle saldo at blive forværret med ca. 4,8 mia. kr. i 2030 stigende til ca. 28,2 mia. kr. i 2100. Tiltaget medfører en forværring af holdbarhedsindikatoren på ca. 0,8 pct. af BNP, hvilket svarer til en negativ varig virkning på ca. 22 mia. kr. (2024-niveau).¹

Der er ikke opgjort fordelingsvirkninger af tiltaget, idet ændringen i den disponible indkomst stammer fra ændret tilbagetrækningsadfærd. Dertil bemærkes det, at der generelt set ikke opgøres fordelingsvirkninger af tiltag, der alene påvirker den disponible indkomst gennem ændret arbejdsmarkedstilknytning, og dermed blandt andet modsvares af en ændret arbejdsindsats, *jf. svar på Beskæftigelsesudvalgets spørgsmål nr. 50 (alm. del) af 22. oktober 2020 og svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 344 (alm. del) af 15. maj 2017.*

De beregningstekniske antagelser forudsat i beregningerne er redegjort nedenfor og følger *svaret på Beskæftigelsesudvalgets spørgsmål nr. 199 (alm. del) af 27. april 2023.*

Tidlig pension

For tidlig pension er det lagt til grund, at perioden for opgørelsen af tilknytningen til arbejdsmarkedet (ancienniteten) vil blive fastholdt. Ancienniteten vil således blive opgjort fra det fyldte 16. år og frem til det fyldte 61. år uafhængigt af folkepensionsalderen. Såfremt man har 44 års anciennitet, vil man dermed kunne modtage tidlig pension fra det fyldte 64. år. Personer med 43 og 42 års anciennitet vil kunne modtage tidlig pension fra hhv. det 65. og det 66. år. Personer, der har mindre end 42 års anciennitet ved opgørelsestidspunktet, vil ikke kunne modtage tidlig pension.

Det er desuden lagt til grund, at ydelsesniveauet, modregningsreglerne og antallet af berettigede vil være uændret relativt til grundforløbet i *2030-planforløb: Grundlag for udgiftslofter 2027*. Andelene, der overgår til tidlig pension på første, andet og tredje mulige år, antages at være uændrede ift. grundforløbet. Tilgangen til tidlig pension er dermed parallelforskuet relativt til grundforløbet.

¹ Det bemærkes, at det i beregningen af holdbarhedsindikatoren beregningsteknisk lægges til grund, at den opgjorte virkning i år 2100 gælder for alle efterfølgende år. Da virkningen af tiltaget vokser, i takt med at den gennemsnitlige levetid vokser, kan virkningen potentielt fortsat vokse efter år 2100. I så fald vil den skønnede virkning på holdbarhedsindikatoren være højere end angivet.

Seniorpension

For seniorpension er det lagt til grund, at man vil kunne få tilkendt fra det fyldte 62. år, uafhængigt af folkepensionsalderen, samt at arbejdsevnekravet er uændret på maksimalt 15 timer om ugen i seneste job, og at anciennitetskravet er uændret på 20-25 års fuldtidsbeskæftigelse. Det er desuden lagt til grund, at ydelsesniveauet og modregningsreglerne er uændrede.

Tilgangen til seniorpension antages beregningsteknisk at stige, når perioden forlænges. Dette skyldes hovedsageligt, at en betydelig gruppe forventeligt vil overgå til seniorpension frem for førtidspension, når seniorpensionsperioden forlænges.

Efterløn

For efterløn er det lagt til grund, at man vil kunne overgå til efterløn som 64-årig uafhængigt af folkepensionsalderen. Det er lagt til grund, man kun kan optjene efterlønspræmier i de sidste tre år inden folkepensionsalderen. Det er desuden lagt til grund, at ydelsesniveauet og modregningsreglerne er uændrede. Det er tilsvarende antaget af alderen, ydelsesniveauet og modregningsreglerne for fleksydelse er fastholdt.

Det er beregningsteknisk lagt til grund, at antallet af personer, der er med i efterlønsordningen er uændret ift. grundforløbet i *2030-planforløb: Grundlag for udgiftslofter 2027*. Andelen, der overgår til efterløn på første, andet og tredje mulige år på efterlønsordningen antages at være uændret ift. grundforløbet. Tilgangen til efterløn er således parallelforskudt. Tilgangen til fleksydelse antages at følge tilgangen til efterløn og er dermed ligeledes parallelforskudt.

Der er ikke indregnet adfærdsmæssige virkninger ift. tilmeldelse og frafald fra efterlønsordningen. Man kan frit melde sig ind i efterlønsordningen, hvorfor antallet af efterlønsberettigede forventeligt vil ændre sig, såfremt man udvider efterlønsperioden. Adfærdsåndringen vil afhænge af den konkrete udformning af ordningen, herunder regler for optjening af efterlønspræmier, modregningsregler og niveau for efterlønsbidrag, efterlønspræmie og efterlønsydelsen.

Med venlig hilsen

Nicolai Wammen
Finansminister

Bilagstabeller

Bilagstabel 1**Alder for folkepension, efterløn, tidlig pension og seniorpension på tværs af årgange**

Halvårgang	Folkepensionsalder		Efterløns- og tidlig pensionsalder		Seniorpensionsalder	
	Gældende regler	Gældende regler	Med forslag	Gældende regler	Med forslag	
1960:1	67	64	64	61	61	
1960:2	67	64	64	61	61	
1961:1	67	64	64	61	61	
1961:2	67	64	64	61	61	
1962:1	67	64	64	61	61	
1962:2	67	64	64	61	61	
1963:1	68	65	64	62	62	
1963:2	68	65	64	62	62	
1964:1	68	65	64	62	62	
1964:2	68	65	64	62	62	
1965:1	68	65	64	62	62	
1965:2	68	65	64	62	62	
1966:1	68	65	64	62	62	
1966:2	68	65	64	62	62	
1967:1	69	66	64	63	62	
1967:2	69	66	64	63	62	
1968:1	69	66	64	63	62	
1968:2	69	66	64	63	62	
1969:1	69	66	64	63	62	

Anm.: Aldersgrænser, der afviger fra grundforløbet, er markeret med mørkegråt.

Kilde: Egne beregninger.